

Szoftverellenőrzési technikák

Specifikáció alapú teszttervezési módszerek

Majzik István, Micskei Zoltán

<http://www.inf.mit.bme.hu/>

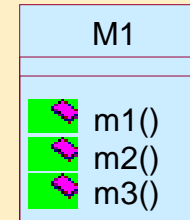
Klasszikus tesztelési feladat

- A tesztelendő program beolvas 3 egész szám paramétert, egy háromszög három oldalának hosszait. Válaszként kiírja, hogy a háromszög általános, egyenlő szárú vagy egyenlő oldalú.
 - » Glen Myers, *The Art of Software Testing*, 1979
- Milyen tesztek terveznénk ehhez a programhoz?
- Eltérő megoldási javaslatok:
 - Beck: 6 teszt
 - Binder: 65 teszt
 - Jorgensen: 185 teszt!
 - Specifikáció hiányosságok?

Teszttervezés módszerei

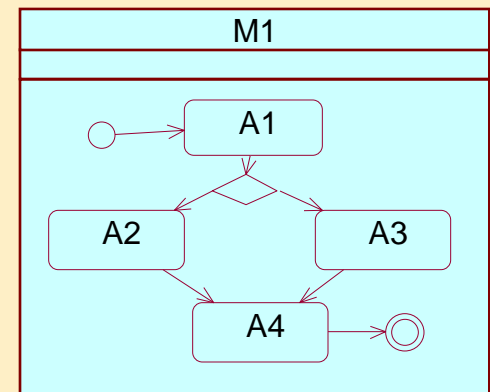
I. Specifikáció alapú

- A rendszer mint „fekete doboz” adott
- Csak a külső viselkedés (funkció) ismert, a belső felépítés (pl. forráskód) nem
- Tesztelés alapja: **specifikált funkciók léte**; extra funkciók hiánya

II. Struktúra alapú

- A rendszer mint „üvegdoboz” adott
- A belső struktúra is ismert
- Tesztelés alapja a belső működés: programgráf bejárása

I. Specifikáció alapú tesztelési módszerek

Cél:

- A funkcionális specifikációra építve,
- reprezentatív adatok keresése az egyes funkciók teszteléséhez.

Módszerek:

1. Ekvivalencia particionálás

2. Határérték-analízis

3. Ok-hatás analízis / Döntési táblák

4. Kombinatorikus módszerek

5. Véges automata alapú

6. Használati eset tesztelés

1. Ekvivalencia particionálás

- Equivalence Class Partitioning (ECP)
- Bemenet és kimenet **ekvivalencia osztályai**:
 - Olyan adatok, amelyek várhatóan **ugyanazt a hibát fedik le** (ugyanazt a programrészt járják be)
 - Cél: **Egy-egy** ekvivalencia osztályból **egy-egy** teszt adat (az adott bemenethez illetve kimenet alapján); a többi adat esetén a helyesség induktívan következik
- Bemenet értelmezését ismerni kell!
 - Tesztelő tudásán múlik a módszer hatékonysága

Ekvivalencia osztályok meghatározása

Meghatározás heurisztikus folyamat:

1. Érvényes és érvénytelen bemeneti adatok
2. Partíciók tovább finomítása

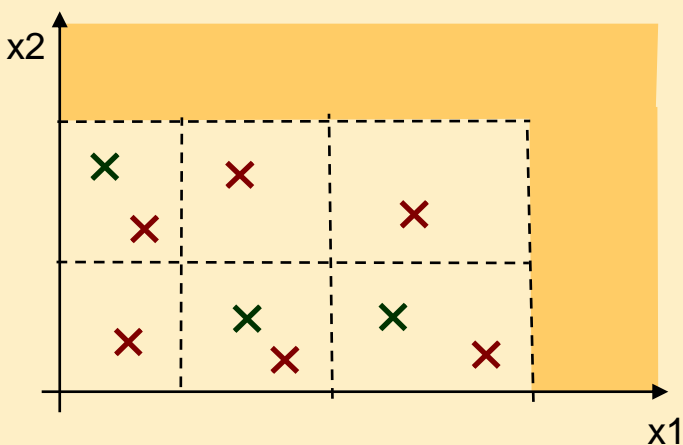
Heurisztikák a meghatározáshoz:

- Tartomány (pl. 1-1000)
 - $< \text{min}$, min-max , $> \text{max}$
- Halmaz (pl. RED, GREEN, BLUE)
 - érvényes elem, érvénytelen
- Specifikus (pl. első karakternek @-nak kell lennie)
 - feltétel teljesül, feltétel nem teljesül
- Egyéni (pl. február hónap)
 - egyéni eset külön partícióba

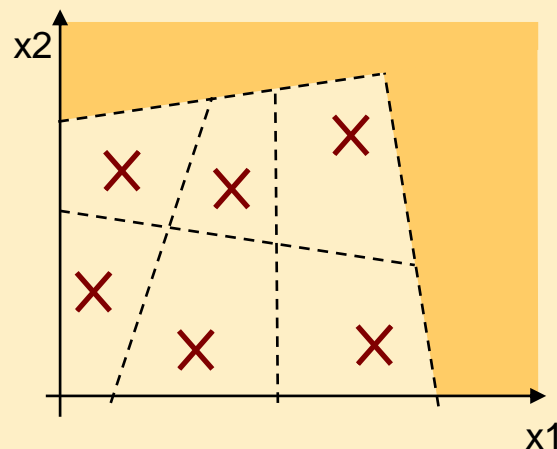
Tesztesetek származtatása

Tesztek meghatározása több bemenet esetén:

- **Érvényes** ekvivalencia osztályok:
egy teszt minél több osztályt fedjen le
- **Érvénytelen** ekvivalencia osztályok:
először minden érvénytelen osztályhoz külön teszt legyen
(egymás hatását ne oltásák ki), majd több osztály kombinációja is

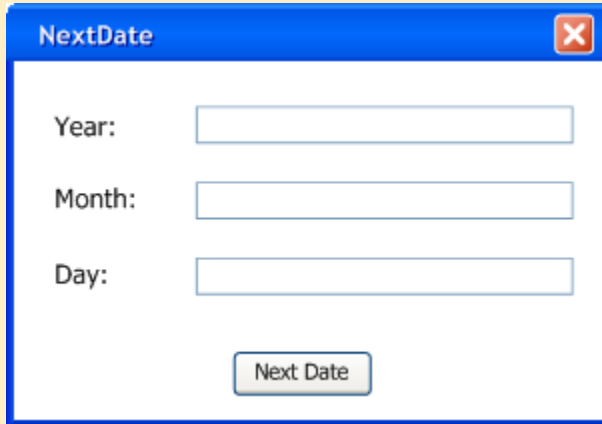
- Gyenge ill.
- **Erős** normál ekvivalencia osztályok

- Dimenzióként nem függetlenül alakítható partíciók: **Erős** osztályok

Példa: NextDate program

- NextDate program

The image shows a screenshot of a Windows-style application window titled "NextDate". The window has a blue title bar with a close button (an 'X' in a red square) on the right. The main content area is white and contains three text input fields. The first field is labeled "Year:", the second "Month:", and the third "Day:". Below these fields is a button with the text "Next Date".

- Következő naptári napot határozza meg a Gregorián naptár alapján
- Mik a bemenet ekvivalencia osztályai?
- Mik a kimenet ekvivalencia osztályai?

Példa: Ekvivalencia osztályok meghatározása

Bemenet	Érvényes	Érvénytelen
Hónap	V1: 30 napos hónap V2: 31 napos hónap V3: február	I1: ≥ 13 I2: ≤ 0 I3: nem szám I4: üres
Nap	V4: 1-30 V5: 1-31 V6: 1-28 V7: 1-29	I5: ≥ 32 I6: ≤ 0 I7: nem szám I8: üres
Év	V8: 1582-9999 V9: nem szökőév V10: szökőév V11: század nem szökőév V12: század szökőév	I9: ≤ 1581 I10: ≥ 9999 I11: nem szám I12: üres
Speciális	V13: 1752.09.03-1752.09.13.	I13: 1582.10.5-1582.10.14.

Példa: Tesztesetek származtatása

Egy lehetséges kombináció:

Helyes érték véletlenszerű választása

Teszt	Hónap	Nap	Év	Egyéb	Kimenet
T1	$V1 \cup V2 \cup V3$	V6	V8		Érvényes
T2	V1	V4	$V9 \cap V8$		
T3	V2	V5	$V10 \cap V8$		
T4	V3	V6	$V11 \cap V8$		
T5	V7	V7	$V12 \cap V8$		Érvényes
T6				V13	Érvényes
T7					Hiba
T8	I2				Hiba
T9	I3				Hiba
T10	I4				Hiba
T11		I1			Hiba
...					

Egy paraméter érvénytelen, többi érvényes

Szerepeljen minden osztály

I. Specifikáció alapú tesztelési módszerek

Cél:

- A funkcionális specifikációra építve,
- reprezentatív adatok keresése az egyes funkciók teszteléséhez.

Módszerek:

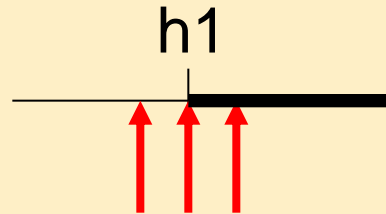
1. Ekvivalencia particionálás
- 2. Határérték-analízis**
3. Ok-hatás analízis / Döntési táblák
4. Kombinatorikus módszerek
5. Véges automata alapú
6. Használati eset tesztelés

2. Határérték-analízis (Boundary Value Analysis)

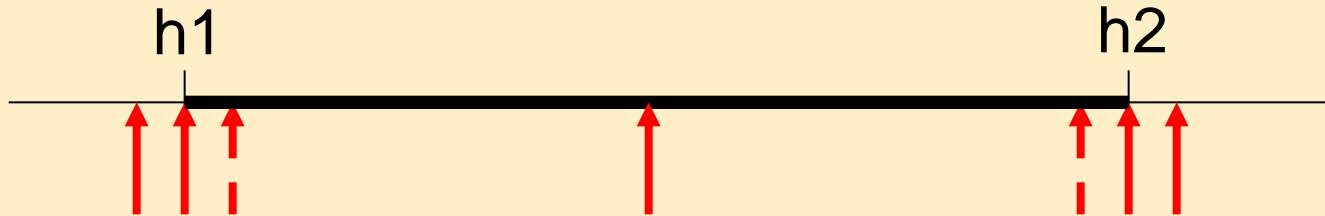
- Az adattartományok határait vizsgálja
 - Egy-egy ekvivalencia osztály **hatáira** koncentrálnak
 - **Bemeneti és kimeneti** tartományokra is
 - Alsó és felső határokra
- Tipikus megtalált hibák
 - Hibás relációs operátorok
 - Hibák a ciklusok be- és kilépési feltételeinél
 - Hibák az adatstruktúrák méreténél
 - ...

Határérték analízis

- Tipikus adatok:
 - Egy határérték 3 tesztet jelent

- Egy tartomány 5-7 tesztet jelent

Példa: határértékek a NextDate esetén

- Mik a határértékek a NextDate esetén?
- Hónap
 - 1, 12
 - Tesztelendő: 0, 1, (2), 3-10, (11), 12, 13
- Nap
 - 1, 31
 - Tesztelendő: 0, 1, (2), 3-29, (30), 31, 32
 - Finomítás: 28, 29, 30 is határérték lehet
- Év
 - 1582, 9999
 - Tesztelendő: 1581, 1582, (1583), 1584-9997, (9998), 9999, 10000

I. Specifikáció alapú tesztelési módszerek

Cél:

- A funkcionális specifikációra építve,
- reprezentatív adatok keresése az egyes funkciók teszteléséhez.

Módszerek:

1. Ekvivalencia particionálás
2. Határérték-analízis
- 3. Ok-hatás analízis / Döntési táblák**
4. Kombinatorikus módszerek
5. Véges automata alapú
6. Használati eset tesztelés

3. Ok-hatás analízis

A bemenetek és kimenetek kapcsolatának vizsgálata (ha ez egyszerűen leírható)

- **Ok:** egy-egy bemeneti ekvivalencia osztály
- **Hatás:** egy-egy kimeneti ekvivalencia osztály
- Ezekből logikai változókat képzünk

Boole-gráf: Okok és hatások összekapcsolása

- ÉS, VAGY kapcsolatok
- Meg nem engedett kombinációk

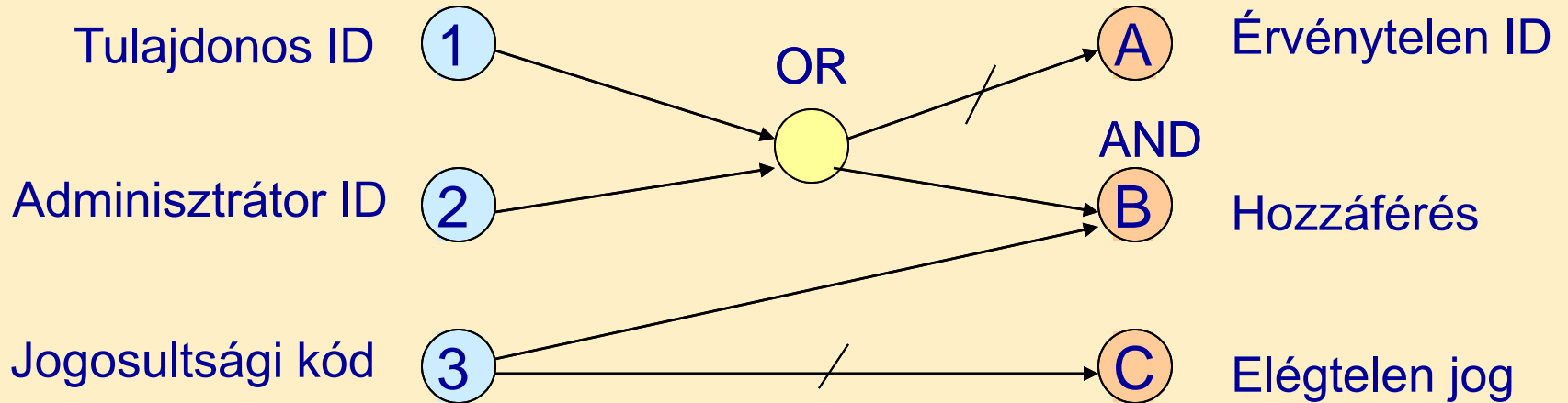
Tesztelési cél: A gráf szisztematikus végigjárása

- Logikai hálózat igazságtáblázatának lefedése
- Egy oszlop egy tesztnek felel meg

Ok-hatás leírása

Bemenetek:

Kimenetek:

	T1	T2	T3	...	
Bemenetek	1	0	1	0	
	2	1	0	0	
	3	1	1	1	
Kimenetek	A	0	0	1	
	B	1	1	0	
	C	0	0	0	

I. Specifikáció alapú tesztelési módszerek

Cél:

- A funkcionális specifikációra építve,
- reprezentatív adatok keresése az egyes funkciók teszteléséhez.

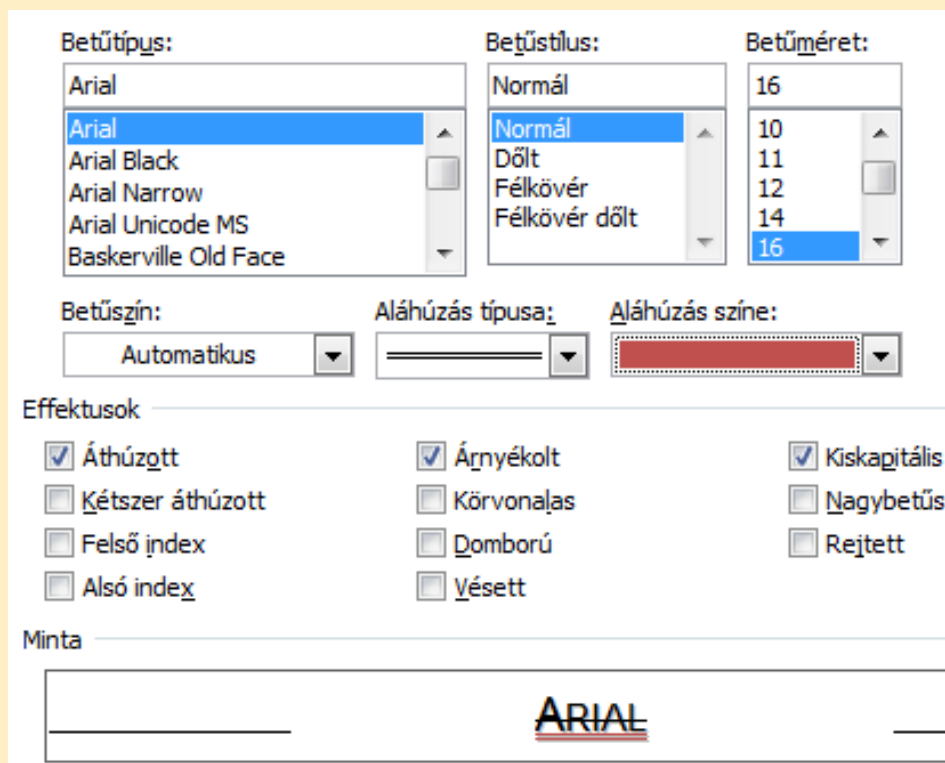
Módszerek:

1. Ekvivalencia particionálás
2. Határérték-analízis
3. Ok-hatás analízis / Döntési táblák
- 4. Kombinatorikus módszerek**
5. Véges automata alapú
6. Használati eset tesztelés

4. Kombinatorikus módszerek

- Paraméterek kombinációja

- Paraméterek kombinációja okozza a legtöbb hibát
- 3-nál több paraméter esetén már rengeteg eset
- Ritka kombinációk veszélyesek lehetnek

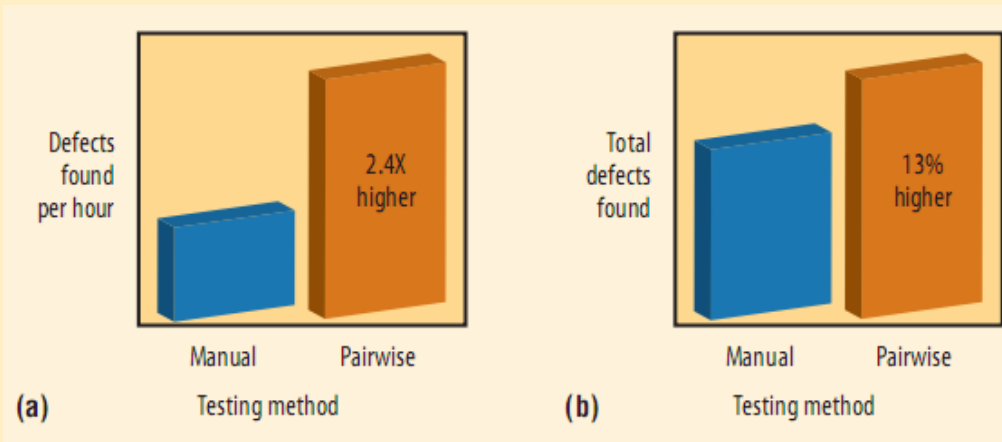
The image shows a font settings dialog box with the following sections:

- Betűtípus:** A list of fonts including Arial, Arial Black, Arial Narrow, Arial Unicode MS, and Baskerville Old Face. 'Arial' is selected.
- Betűstílus:** A list of styles including Normál, Dőlt, Félkövér, and Félkövér dőlt. 'Normál' is selected.
- Betűméret:** A list of font sizes including 10, 11, 12, 14, and 16. '16' is selected.
- Betűszín:** A dropdown menu set to 'Automatikus'.
- Aláhúzás típusa:** A dropdown menu showing a solid underline.
- Aláhúzás színe:** A color selection box showing a red color.
- Effektusok:** A grid of checkboxes for various effects:
 - Áthúzott
 - Árnyékolt
 - Kiskapitális
 - Kétszer áthúzott
 - Körvonalas
 - Nagybetűs
 - Felső index
 - Domború
 - Rejtett
 - Alsó index
 - Véssett
- Minta:** A preview area showing the word 'ARIAL' in a red, underlined, bold font.

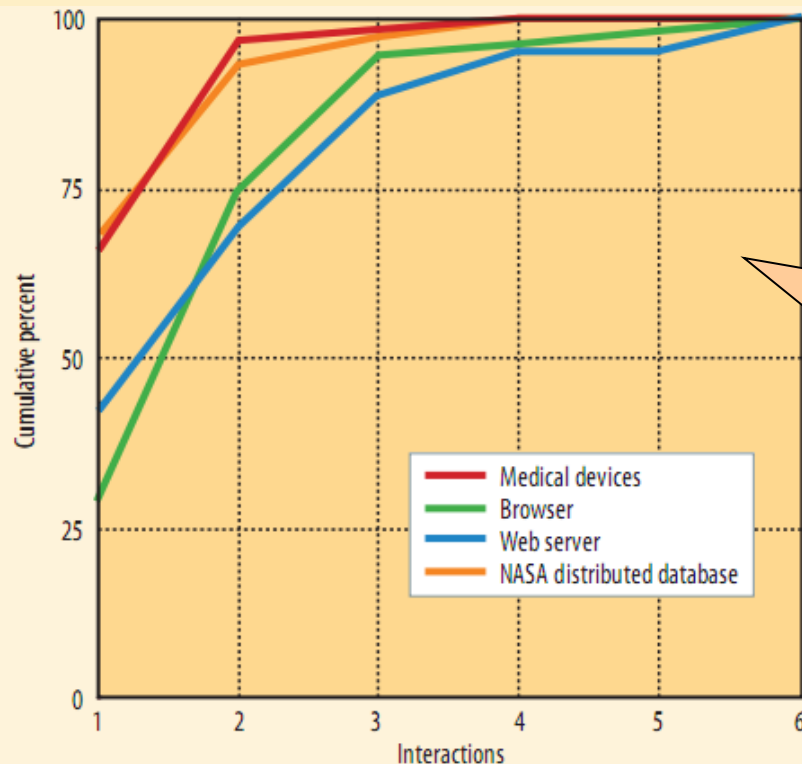
Kombinatorikus tesztelési technikák

- Ad hoc, „best guess”
 - Intuíció, követelmények, tipikus hibák alapján
- Minden választás (each choice)
 - Minden lehetőség szerepeljen egyszer
 - Alap tesztkészletnek hasznos csak
- N-szeres tesztelés (n-wise testing)
 - Tetszőlegesen választott n darab paraméter minden lehetséges kombinációjának lefedése a tesztelési cél
 - Elnevezés még: n-wise coverage
 - Speciális eset ($n=2$): Páronkénti tesztelés (pair-wise testing)

N-wise testing hatékonysága

Ad-hoc és páronként szisztematikus tesztelés összehasonlítása (10 projektre)

A hibák jelentős része 2 paraméter kapcsolatán múlik (de alkalmazástól függően lehet még elég sok hiba, ami 3 vagy több paraméter speciális kombinációja esetén deríthető ki)

Forrás: R. Kuhn et al. „Combinatorial Software Testing”, IEEE Computer, 42:8, 2009

Példa: Pair-wise tesztelés

- Adottak a következő konfigurációs lehetőségek:
 - OS: Windows, Linux
 - CPU: Intel, AMD
 - Protocol: IPv4, IPv6
- Kombinációk száma?
- Páronkénti tesztelést megvalósító tesztkészlet?
- Lehetséges megoldás:
 - 1: Windows, Intel, IPv4
 - 2: Windows, AMD, IPv6
 - 3: Linux, Intel, IPv6
 - 4: Linux, AMD, IPv4

N-szeres tesztelés a gyakorlatban

- Feladat: coverage array előállítása

Forrás: D. R. Kuhn, R. N. Kacker, Y. Lei
[Practical Combinatorial Testing](#)
NIST Special Publication 800-142

- Támogató eszközök
 - <http://www.pairwise.org>
 - PICT - Pairwise Independent Combinatorial Testing (MS)
 - [ACTS](#) - Advanced Combinatorial Testing Suite (NIST)

I. Specifikáció alapú tesztelési módszerek

Cél:

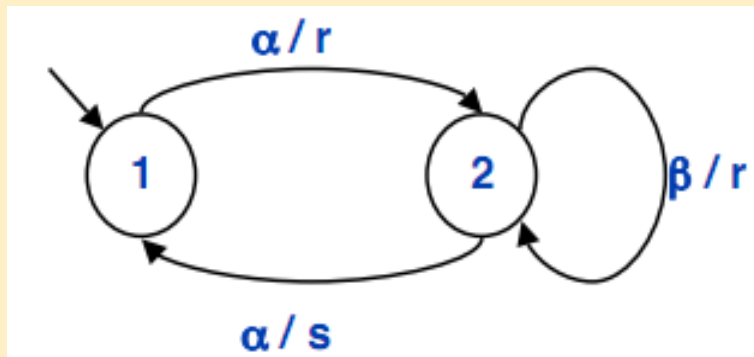
- A funkcionális specifikációra építve,
- reprezentatív adatok keresése az egyes funkciók teszteléséhez.

Módszerek:

1. Ekvivalencia particionálás
2. Határérték-analízis
3. Ok-hatás analízis / Döntési táblák
4. Kombinatorikus módszerek
- 5. Véges automata alapú**
6. Használati eset tesztelés

5. Véges automata alapú

- Specifikáció egy véges automatával adott
- Tipikus tesztelési célok:
 - Minden állapot, minden átmenet, nem megengedett átmenetek tesztelése, stb.

- Problémák:
 - Milyen állapotban van a rendszer?
 - Végállapot / kezdőállapot
- Módszerek
 - Automatikus tesztgenerálás (ld. később)
 - W, Wp módszerek

I. Specifikáció alapú tesztelési módszerek

Cél:

- A funkcionális specifikációra építve,
- reprezentatív adatok keresése az egyes funkciók teszteléséhez.

Módszerek:

1. Ekvivalencia particionálás
2. Határérték-analízis
3. Ok-hatás analízis / Döntési táblák
4. Kombinatorikus módszerek
5. Véges automata alapú
- 6. Használati eset tesztelés**

6. Használati eset tesztelés

- Tesztek származtathatók a használati esetekből
- Tesztesetek:
 - 1 teszt: fő ág („happy path”, „mainstream”)
 - Ellenőrzés: utófeltételek vizsgálata
 - Alternatív lefutások: mindegyikhez külön teszteset
 - Előfeltételek (nem)teljesülése
- Tipikusan integrációs és elfogadási tesztek

Módszerek együttes alkalmazása

Alap módszerek tipikus sorrendje:

1. Ekvivalencia particionálás
2. Határérték-analízis
3. Ok-hatás analízis, vagy kombinatorikus, vagy véges automata alapú

Kiegészítés: Véletlen tesztek

- Véletlen teszt adatok generálása
- Kis számítási teljesítményt igényel, gyors
- Hibafedése nem garantálható
- Teszt eredmény kiértékelése:
 - Válasz számítása, szimulálása
 - Csak „elfogadhatósági vizsgálat” (durva hibák kiszűrése)